

Załącznik do Uchwały
Nr 50/V/2024
Rady Gminy Czernice Borowe
z dnia 28 listopada 2024 roku

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA
PRZEMOCY DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB
DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY DOMOWEJ
W GMINIE CZERNICE BOROWE
NA LATA 2024-2030

**WRAZ Z DIAGNOZĄ PROBLEMU
PRZEMOCY**

Spis treści

WYKAZ SKRÓTÓW.....	2
PRZEMOC DOMOWA.....	3
DEFINICJA PRZEMOCY.....	3
FORMY PRZEMOCY.....	5
SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH.....	6
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU.....	8
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU.....	9
CHARAKTERYSTYKA GMINY CZERNICE BOROWE.....	11
ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ.....	12
DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY CZERNICE BOROWE.....	18
ANALIZA DANYCH ZASTANYCH.....	18
WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH.....	21
UCZNIOWIE.....	21
DOROŚLI MIESZKAŃCY.....	34
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU.....	45
ADRESACI PROGRAMU.....	54
PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU.....	54
ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	55
EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU.....	55
WNIOSKI I PODSUMOWANIE.....	57
SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW.....	58
SPIS RYSUNKÓW.....	58
SPIS TABEL.....	58
SPIS WYKRESÓW.....	59

WYKAZ SKRÓTÓW

BDL GUS – Bank Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna w Czernicach Borowych

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

KPP – Komenda Powiatowa Policji w Przasnyszu

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

NK – procedura „Niebieskie Karty”

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu

PKI – Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Współuzależnień

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przasnyszu

UG – Urząd Gminy w Czernicach Borowych

ZI – Zespół Interdyscyplinarny

PRZEMOC DOMOWA

DEFINICJA PRZEMOCY

Przemoc domowa jest jednym z problemów społecznych, który wymaga podejmowania wielu działań przeciwdziałających temu zjawisku. W świetle ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz.U. z 2024 r. poz. 424 z późn. zm.), przemoc domowa to *jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na:*

niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia

naruszenie ich godności, nietykalności cielesnej lub wolności, w tym seksualnej

szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące cierpienie lub krzywdę

ograniczenie lub pozbawienie dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej

naruszenie prywatności lub wzbudzenie poczucia zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej

Źródło: Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

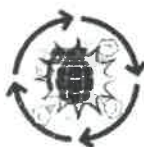
W odniesieniu do zachowań przemocowych w środowisku rodzinnym zwraca się uwagę na cztery cechy charakterystyczne, które są ze sobą ściśle powiązane, występują jednocześnie i stanowią istotę problemu:

- ➔ **Intencjonalność** – ma charakter świadomego i zamierzonego działania,
- ➔ **Nierównowaga sił** – przewaga jednej ze stron, np. fizyczna, psychiczna czy ekonomiczna,
- ➔ **Naruszanie praw i dóbr osobistych** – osoba stosująca przemoc narusza podstawowe prawa osób doznających przemocy, np. nietykalności cielesnej, godności, szacunku itp.,
- ➔ **Powodowanie cierpienia i bólu** – osoba stosująca przemoc naraża zdrowie i życie osoby doznającej przemocy na poważne szkody¹.

Przemoc domowa rzadko jest jednorazowym incydentem. Amerykańska psycholog Leonora E. Walker opisała cykl przemocy przedstawiający 3 fazy zachowań związanych z doświadczaniem przemocy w związku:

1. **Faza narastającego napięcia** – wzrost napięcia i natężenia sytuacji konfliktowych. Osoba stosująca przemoc staje się poirytowana, zdenerwowana i prowokuje kłótnie, a pozostali członkowie rodziny czują strach i niepewność, przez co dążą do złagodzenia sytuacji.

2. **Faza ostrej przemocy** – wybuch gniewu, upust narastającego napięcia. Osoba stosująca przemoc dopuszcza się czynów, których wcześniej by nie wyrządziła.

3. **Faza miodowego miesiąca** – okres okazywania skruchy przez osobę stosującą przemoc, która przekonuje, że sytuacja już się nigdy nie powtórzy.

¹Poradnik dla osób dotkniętych przemocą, Stowarzyszenie OPTA, s. 1

Po pewnym czasie napięcie znów zaczyna rosnać i cykl się powtarza, lecz przemoc jest jeszcze gwałtowniejsza, skraca się faza „miodowego miesiąca”, faza narastającego napięcia i ostrej przemocy wydłużają się i mają gwałtowniejszy przebieg, a po pewnym czasie faza „miodowego miesiąca” zanika i pozostają tylko 2 fazy².

FORMY PRZEMOCY

Wyróżnić można następujące formy przemocy:

- 1. Fizyczną** – jest to naruszenie nietykalności fizycznej, celowe uszkodzenie ciała, zadanie bólu bądź groźba uszkodzenia ciała. Jej skutki mogą być różne, np. złamania, siniaki, poparzenia itp. Powodowana jest poprzez, np. kopanie, parzenie, duszenie, popychanie, policzkowanie, użycie broni.
- 2. Psychiczną** – oznacza powtarzające się poniżanie i ośmieszanie, manipulowanie dla własnych celów, wciąganie w konflikty, brak właściwego wsparcia, np. wyśmiewanie poglądów, religii, pochodzenia, narzucanie własnych poglądów, karanie przez odmowę zainteresowania, uczuć czy szacunku, odrzucenie, stała krytyka, wmawianie choroby psychicznej, izolacja społeczna, czyli kontrolowanie i zakazywanie bądź ograniczanie kontaktów z innymi ludźmi, domaganie się posłuszeństwa, stosowanie gróźb, degradacja werbalna (wyzywanie, upokarzanie, zawstydzanie).
- 3. Seksualną** – jako przykłady tego rodzaju przemocy wymienia się: wymuszanie pożycia seksualnego, nieakceptowanych pieszczot i praktyk seksualnych, wymuszanie stosunku z osobami trzecimi, sadystyczne formy współżycia seksualnego, demonstrowanie zazdrości, krytyka zachowań seksualnych itp.
- 4. Ekonomiczną** – opisywana jest zazwyczaj jako używanie pieniędzy lub innych wartości materialnych do zaspokojenia potrzeb władzy i kontroli przez osobę stosującą przemoc. Podporządkowanie materialne partnerki/partnera bądź innych osób sprawia, iż czują się one uzależnione od dochodów bądź majątku osoby stosującej przemoc albo stają się odpowiedzialne za utrzymanie rodziny. Pieniądze czy wartości materialne są używane

² <https://www.niebieskalinia.info/index.php/przemoc-w-rodzynie/30-cykle-przemocy-w-rodzynie> [dostęp: 09.09.2024 r.]

zatem jako instrument, narzędzie do budowania jawnej lub ukrytej dominującej pozycji w rodzinie i stają się swojego rodzaju kartą przetargową.

- 5. Zaniedbanie** – nazywane jest ukrytą formą przemocy. Zaniedbywaniem jest niezaspakajanie podstawowych potrzeb biologicznych i psychicznych przede wszystkim dzieci. Może ono się zacząć już w okresie życia płodowego, kiedy matka prowadzi niehigieniczny tryb życia. Zaniedbywanie ma także miejsce wówczas, gdy dziecko ma zaspokojone potrzeby o charakterze biologicznym, ale nie ma zagwarantowanej prawidłowej stymulacji poznawczej. Skrajnym przypadkiem zaniedbania jest wzrastające w ostatnich latach porzucenie dziecka z narażeniem go na utratę zdrowia, a nawet życia³. Omawiana forma przemocy dotyczy także relatywnie często seniorów.
- 6. Cyberprzemoc** – przemoc z użyciem urządzeń elektronicznych, najczęściej telefonu bądź komputera. Bywa określana także jako cyberbullying, nękanie, dręczenie, prześladowanie w Internecie. Niezależnie od określenia, jej celem zawsze jest wyrządzenie krzywdy drugiej osobie. Zjawisko elektronicznej agresji może przybierać różne formy: od wysłania obraźliwego SMS-a czy e-maila do drugiej osoby, aż po założenie komuś fałszywego konta na portalu społecznościowym⁴.

SKALA PRZEMOCY W ŚWIELE BADAŃ OGÓLNOPOLSKICH

Realizowane na przestrzeni lat badania i prowadzone statystyki pokazują, że problem przemocy domowej dotyka rocznie dziesiątki tysięcy osób. Jak wynika z danych statystycznych odnoszących się do przemocy domowej gromadzonych przez Policję, w 2022 roku ogólna liczba osób doznających przemocy w Polsce kształtowała się na poziomie 71 631, w tym 73% stanowiły kobiety (51 935 osób), 15% – małoletni (10 982 osoby), z kolei 12% – mężczyźni (8 714 osób). W 2022 roku zanotowano 62 244 osoby stosujące przemoc, z czego zdecydowaną większość stanowili mężczyźni, tj. 55 426 osób (89%). W porównaniu do 2021 roku liczba osób doznających przemocy zmniejszyła się o 5,5% (4 130 osób), z kolei liczba osób stosujących przemoc spadła o 4,0% (2 602 osoby).

³ J. Helios, W. Jedlecka, Współczesne oblicza przemocy. Zagadnienia wybrane, Uniwersytet Wrocławski, Wrocław 2017.

⁴ Cyberprzemoc. Włącz blokadę na nękanie. Poradnik dla rodziców. NASK Akademia, Warszawa 2020.

Według „Ogólnopolskiej diagnozy zjawiska przemocy w rodzinie wobec dzieci” przeprowadzonej w 2021 roku na zlecenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej najpowszechniejszą formą przemocy domowej wobec dzieci w opinii badanych Polaków była przemoc psychiczna, a w następnej kolejności wybrane zostały: zaniedbanie i przemoc fizyczna. Odsetek 19% dzieci w Polsce doznał przemocy fizycznej, z kolei nieznacznie mniej – przemocy psychicznej (18%), z kolei 9% wskazało na przemoc ekonomiczną, a 8% na seksualną. Ponadto 54% mężczyzn i 45% kobiet przyznało się do użycia przemocy wobec dziecka w formie tzw. „dania klapsa”. Większość badanych, którzy byli świadkami przemocy zadeklarowało, że podjęło w związku z tym faktem działania (61%), wśród których najczęściej podano rozmowę, uświadomienie problemu (26%), zgłoszenie na Policję (20%) oraz pomoc społeczną (18%). Co ważne, przeważająca większość Polaków wykazała świadomość, że dziecko, które widzi przemoc między swoimi rodzicami również jest osobą doświadczającą przemocy (81%).

Warte uwagi są również badania z 2022 roku przeprowadzone na zlecenie Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej, na temat skali zjawiska przemocy domowej wśród grup społecznych, które w szczególności są narażone na doświadczanie przemocy, a mianowicie osób starszych i osób z niepełnosprawnościami. Według tych badań zdecydowana większość osób z niepełnosprawnościami, doznawało przemocy psychicznej (78,1%), natomiast 57,8% wskazało na przemoc fizyczną. Wśród seniorów rozkład procentowy odpowiedzi przedstawia się następująco: przemocy psychicznej doznawało 87,3% badanych, z kolei przemocy fizycznej i ekonomicznej po 43,1% respondentów⁵.

Również w 2023 roku przemoc wobec dzieci stanowiła poważne wyzwanie społeczne, pociągające za sobą szereg negatywnych konsekwencji dla rozwoju fizycznego, emocjonalnego i społecznego dzieci. Analiza statystyk opracowanych przez Fundację Dajemy Dzieciom Siłę, rzuca światło na skalę problemu oraz konieczność podjęcia działań w celu zapewnienia dzieciom bezpiecznego środowiska do rozwoju. Z odpowiedzi udzielanych przez respondentów w wieku 11-17 lat wynika, że zdecydowana większość z nich (79%) choć raz doświadczyła w swoim życiu przemocy lub zaniedbania. Ponadto

⁵ Rządowy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 (M.P. 2023 poz.1232), s. 5-7.

co czwarty ankietowany (27%) został kiedykolwiek pokrzywdzony za pośrednictwem więcej niż dwóch różnych form przemocy lub zaniedbania⁶.

Ponadto, z Raportu podsumowującego działalność Ogólnopolskiego Pogotowia dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” wynika, iż w 2023 roku przemoc stanowiła główny temat przeprowadzonych konsultacji. Najwięcej rozmów dyżurujący przeprowadzili z osobami doznającymi przemocy (44%), niemniej jednak odebrali również 25% połączeń od świadków przemocy. Należy zwrócić uwagę na fakt, że osoby zgłaszające przemoc, przeważnie wskazują na więcej niż jedną jej formę. Przemoc psychiczna jest tematem większości przeprowadzanych rozmów – zgłaszało ją 8 756 osób (w tym 163 dzieci), z kolei doświadczanie przemocy fizycznej deklarowało 4 551 dzwoniących (w tym 98 dzieci). Odnotowano również przypadki przemocy ekonomicznej (14%) oraz seksualnej (4,5%).

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Zgodnie z treścią art. 6 ustawy 2 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, do zadań własnych gminy należy *opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej*. Program ma istotne znaczenie dla realizacji celów polityki społecznej w skali lokalnej. Kolejne obowiązki przypisane gminie przez ustawodawcę to:

- ➔ prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- ➔ zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- ➔ tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

⁶ Diagnoza przemocy wobec dzieci w Polsce 2023, Fundacja Dajemy Dzieciom Siłę, Warszawa, s. 29.

Redakcja niniejszego dokumentu stanowi wypełnienie jednego ze wskazań ustawy, pozwala jednocześnie na dokonanie szczegółowej analizy problemu oraz prezentuje konkretne metody przeciwdziałania przemocy występującej w społeczności lokalnej, jaką tworzą na co dzień mieszkańcy Gminy. Istotnym elementem **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030** jest wprowadzenie w życie działań mających na celu z jednej strony podnoszenie świadomości społecznej na temat przyczyn i skutków przemocy domowej oraz promowanie metod wychowawczych bez używania przemocy, a z drugiej strony zapewnienie ochrony i udzielanie pomocy osobom doznającym przemocy domowej, a także upowszechnianie informacji o możliwościach i formach udzielania pomocy zarówno osobom doznającym przemocy, jak i ją stosującym.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Poniżej wymieniono podstawowe akty prawne, które uwzględniają temat przeciwdziałania przemocy i regulują postępowanie różnych podmiotów w stosunku do osób doświadczających oraz stosujących przemoc domową. Stanowią one również fundament prawny dla zapisów **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030**.

Program będzie realizowany w oparciu o następujące dokumenty normujące problematykę przeciwdziałania przemocy domowej:

- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej,
- ➔ ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej,
- ➔ ustawa z 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- ➔ ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- ➔ ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- ➔ ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym,

- ➔ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym,
- ➔ ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie województwa,
- ➔ ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
- ➔ ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji,
- ➔ ustawa z dnia 25 lutego 1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy,
- ➔ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny,
- ➔ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego,
- ➔ ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny wykonawczy,
- ➔ ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego,
- ➔ ustawa z dnia 24 sierpnia 2011 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych,
- ➔ ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego,
- ➔ ustawa z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich,
- ➔ ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty,
- ➔ ustawa z dnia 26 stycznia 1984 r. Prawo prasowe,
- ➔ ustawa z dnia 29 grudnia 1992 r. o radiofonii i telewizji,
- ➔ ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe,
- ➔ ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela.

Niniejszy dokument został opracowany na podstawie materiałów, sprawozdań oraz danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych, a także założeń Rządowego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2024-2030 przyjętego uchwałą Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2023 r.

CHARAKTERYSTYKA GMINY CZERNICE BOROWE

■ Gmina Czernice Borowe
□ Pozostałe gminy w powiecie przasnyskim

Województwo:
mazowieckie

Powierzchnia:
120,2 km²

Liczba ludności:
3 491

KULTURA

Życie kulturalne oraz zadania w zakresie sportu realizowane jest przez **Gminną Bibliotekę Publiczną w Czernicach Borowych**.

OSWIATA

Baza oświatowa składa się z następujących placówek:

- Szkoły Podstawowej im. Janiny Sielickiej w Czernicach Borowych,
- Szkoły Podstawowej im. Św. Stanisława Kostki w Rostkowie.

POZOSTAŁE INSTYTUCJE

- Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Współuzależnień,
- Grupa AA „Szansa”,
- Zespół Interdyscyplinarny.

**Dane statystyczne umieszczone na grafice pochodzą z 2023 roku (BDL GUS)*

ZASOBY UMOŻLIWIAJĄCE PRZECIWDZIAŁANIE PRZEMOCY DOMOWEJ

Działaniami mającymi na celu przeciwdziałanie przemocy domowej w Gminie Czernice Borowe zajmuje się **Zespół Interdyscyplinarny**, który tworzy Wójt Gminy Czernice Borowe powołując do niego przedstawicieli: jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia. W skład Zespołu Interdyscyplinarnego mogą wchodzić także przedstawiciele Żandarmerii Wojskowej (jeżeli Żandarmeria Wojskowa złoży taki wniosek do Wójta), kuratorzy sądowi, prokuratorzy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych i innych podmiotów, działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej. Zgodnie z zapisami ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej:

1. Zespół Interdyscyplinarny realizuje działania określone w gminnym programie przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej;
2. Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, o których mowa w art. 9a ust. 3-5, w szczególności przez:
 - 1) diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
 - 2) inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
 - 3) inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
 - 4) opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
 - 5) rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,

- 6) powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- 7) monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- 8) przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- 9) kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- 10) składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030 wraz z obszarami ich działania przedstawiono w kolejnej tabeli.

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.

Instytucja	Obszar działania
Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wczesna diagnoza i poradnictwo, ▪ udzielanie wsparcia finansowego i rzeczowego, ▪ dystrybucja ulotek edukacyjno-informacyjnych, ▪ udzielanie pomocy w formie pracy socjalnej, ▪ organizowanie poradnictwa specjalistycznego, specjalistycznej pomocy psychologicznej oraz terapeutycznej, ▪ działania interwencyjne,

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizowanie pomocy psychologicznej dla osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej, ▪ prowadzenie lokalnych kampanii edukacyjnych, ▪ udział w ogólnopolskich kampaniach społecznych związanych z profilaktyką przemocy i uzależnień, ▪ obsługa organizacyjno-techniczna ZI, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja działań wynikających z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Komenda Powiatowa Policji w Przasnyszu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”, ▪ podejmowanie interwencji w przypadku naruszenia przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
Placówki ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ocena stanu ogólnego zdrowia: badanie podmiotowe i badanie przedmiotowe oraz wydanie zaświadczenia lekarskiego o przyczynach i rodzaju uszkodzeń ciała związanych z użyciem przemocy domowej, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.
Placówki oświatowe	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wczesna diagnoza, opracowanie i realizowanie standardów ochrony małoletnich, ▪ przekazywanie informacji na temat różnych form pomocy, ▪ wszczęcie procedury i uczestnictwo w realizacji procedury „Niebieskie Karty”.

**Zespół
Interdyscyplinarny**

- diagnozowanie problemu przemocy domowej na poziomie lokalnym,
- inicjowanie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom,
- inicjowanie działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- opracowanie projektu gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej oraz ochrony osób doznających przemocy domowej,
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym,
- powoływanie grup diagnostyczno-pomocowych i bieżące monitorowanie realizowanych przez nie zadań,
- monitorowanie procedury „Niebieskie Karty”,
- przekazywanie informacji, o której mowa w art. 9e ust. 3, oraz dokumentacji, o której mowa w art. 9c ust. 5a,
- kierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób stosujących przemoc domową,
- składanie, na wniosek grupy diagnostyczno-pomocowej, zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń (Dz. U. z 2023 r. poz. 2119).

**Grupy
diagnostyczno-
pomocowe**

- dokonanie, na podstawie procedury „Niebieskie Karty”, oceny sytuacji domowej osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,

- realizacja procedury „Niebieskie Karty” w przypadku potwierdzenia podejrzenia wystąpienia przemocy domowej, zwłaszcza w sytuacji wystąpienia ryzyka zagrożenia życia lub zdrowia,
- zawiadomienie osoby podejrzanej o stosowanie przemocy domowej o wszczęciu procedury „Niebieskie Karty” pod jej nieobecność,
- realizacja działań w stosunku do osób doznających przemocy domowej oraz osób stosujących przemoc domową,
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o skierowanie osoby stosującej przemoc domową do uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych dla osób stosujących przemoc domową albo w programach psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową,
- występowanie do zespołu interdyscyplinarnego z wnioskiem o złożenie zawiadomienia o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia, o którym mowa w art. 66c ustawy z dnia 20 maja 1971 r. – Kodeks wykroczeń,
- monitorowanie sytuacji osób doznających przemocy domowej, a także zagrożonych wystąpieniem przemocy domowej, w tym również po zakończeniu procedury „Niebieskie Karty”,
- zakończenie procedury „Niebieskie Karty”,
- dokumentowanie podejmowanych działań, stanowiących podstawę:
 - a) uznania braku zasadności wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,
 - b) wszczęcia procedury „Niebieskie Karty”,

- informowanie przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego o efektach podjętych działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.

Źródło: Opracowanie własne.

Można wyróżnić także podmioty będące pomocne w rozwiązywaniu problemów dotyczących przemocy, szczególnie w zakresie prowadzenia działalności profilaktycznej, takie jak:

- ➔ instytucje kulturalno-rekreacyjne,
- ➔ Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Przasnyszu,
- ➔ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Przasnyszu,
- ➔ Grupa AA „Szansa”,
- ➔ lokalne organizacje pozarządowe,
- ➔ kościoły i związki wyznaniowe.

Zasoby ludzkie:

Zespół Interdyscyplinarny w zakresie realizacji **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030** współpracuje z osobami zawodowo zajmującymi się problemem przemocy domowej na szczeblu gminnym oraz powiatowym, do których należą m.in.:

- ➔ pracownicy Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- ➔ psychologowie, psychoterapeuci i pedagodzy,
- ➔ funkcjonariusze Policji,
- ➔ kuratorzy zawodowi,
- ➔ pracownicy socjalni,
- ➔ prawnicy,
- ➔ pracownicy ochrony zdrowia,
- ➔ członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

DIAGNOZA PROBLEMU PRZEMOCY DOMOWEJ NA TERENIE GMINY CZERNICE BOROWE

ANALIZA DANYCH ZASTANYCH

Na przestrzeni lat 2021-2023 żadna z rodzin nie korzystała z pomocy i wsparcia Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych z powodu przemocy domowej.

Głównym podmiotem odpowiedzialnym za rozwiązywanie problemów dotyczących zjawiska przemocy jest Zespół Interdyscyplinarny. W 2023 roku liczba posiedzeń Zespołu wyniosła 7, w 2022 roku było to 5 spotkań w skali roku, a w 2021 roku – 6. W celu bezpośredniej pracy z rodzinami, w których dochodzi do zachowań przemocowych, w ramach Zespołu mogą być powoływane były grupy diagnostyczno-pomocowe. Na przestrzeni analizowanych lat nie powołano żadnej grupy.

Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego	6	5	7
Liczba funkcjonujących grup diagnostyczno-pomocowych	0	0	0
Liczba spotkań grup diagnostyczno-pomocowych	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą domową odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty” i nie wymaga zgody osoby nią dotkniętej. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy domowej. Przedstawiciele podmiotów wyżej wymienionych, realizują procedurę „Niebieskie Karty” w oparciu o zasadę współpracy i przekazują informacje o podjętych działaniach przewodniczącemu Zespołu

Interdyscyplinarnego. Wszczęcie procedury „Niebieskie Karty” następuje przez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w przypadku powzięcia w toku prowadzonych czynności służbowych lub zawodowych, podejrzenia stosowania przemocy wobec osób doznających przemocy domowej lub w wyniku zgłoszenia dokonanego przez świadka przemocy domowej.

Na przestrzeni lat 2021-2023 dostrzec można spadek w zakresie liczby wszczętych procedur „Niebieskie Karty”. W 2023 roku nie wszczęto żadnej nowej procedury NK, a 4 kontynuowano z poprzednich lat. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba wszczętych procedur NK	3	2	0
Liczba kontynuowanych procedur NK wszczętych w poprzednich latach	2	2	4

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Na przestrzeni analizowanych lat dostrzec można wahania liczby zakończonych procedur NK. W 2023 roku zakończono 4, w tym 2 z powodu ustania przemocy, natomiast kolejne 2 z uwagi na brak zasadności podejmowania działań. W 2022 roku zakończono 2 procedury, natomiast w 2021 roku – 3. Szczegółowe informacje przedstawia kolejna tabela.

Tabela 4. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba zakończonych procedur ogółem, w tym:	3	2	4
z powodu ustania przemocy	2	1	2
z powodu braku zasadności podejmowanych działań	1	1	2

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Z dokumentacji Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2023 roku 4 osoby objęte działaniami w ramach procedury NK, doświadczyły przemocy domowej, z czego wszystkie to kobiety. W stosunku do poprzednich lat w 2023 roku zauważyć można nieznaczny spadek liczby osób doznających przemocy. Szczegółowe dane w tym zakresie przedstawia kolejna tabela.

Tabela 5. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023

wyszczególnienie	2021	2022	2023
Liczba osób doznających przemocy, w tym:	5	4	4
Kobiety	5	4	4
Mężczyźni	0	0	0
Dzieci	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z realizacji Krajowego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie za 2021, 2022 i 2023 rok

Działalność z zakresu przeciwdziałania występowaniu przemocy domowej jest prowadzona także przez członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. W ramach Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii udzielane są konsultacje i informacje osobom uzależnionym i pijącym alkohol oraz członkom rodzin z problemem alkoholowym.

Na terenie Gminy działa Punkt Konsultacyjno-Informacyjny ds. Uzależnień i Współuzależnień. Udziela w nim porad certyfikowany terapeuta uzależnień⁷.

⁷ <https://bip.czerniceborowe.pl/?bip=1&cid=97>

WYNIKI BADAŃ ANKIETOWYCH

UCZNIOWIE

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży z Gminy Czernice Borowe. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych z doświadczaniem przemocy domowej, doznawaniem oraz stosowaniem przemocy rówieśniczej, a także cyberprzemocy.

Struktura badanej próby

Uczniowie wypełnili 36 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problem przemocy większość stanowiły dziewczynki (63,9%), z kolei chłopcy – 36,1%.

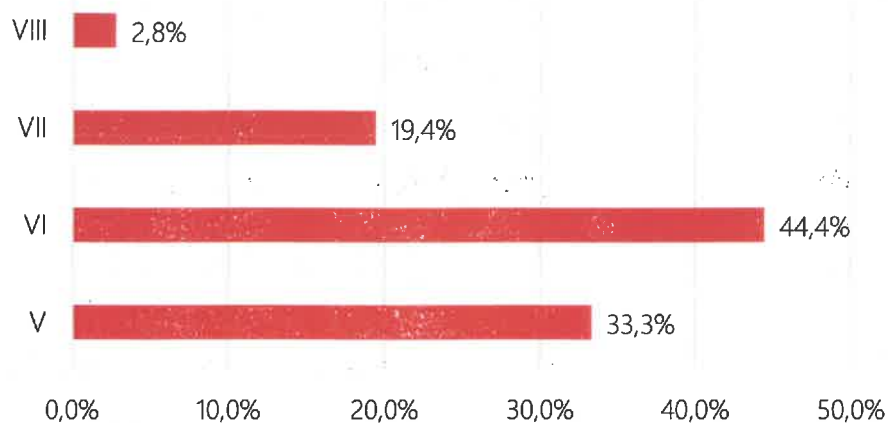
Rysunek 1. Płeć: N=36⁸

Kolejny wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Największy udział w badaniu ankietowym mieli uczniowie z VI klasy szkoły podstawowej, którzy stanowili 44,4% próby badawczej. Respondenci uczęszczający do klasy V wypełnili 33,3% ankiet, do klasy VII – 19,4%, natomiast najmniejszy odsetek uczył się w klasie VIII (2,8%).

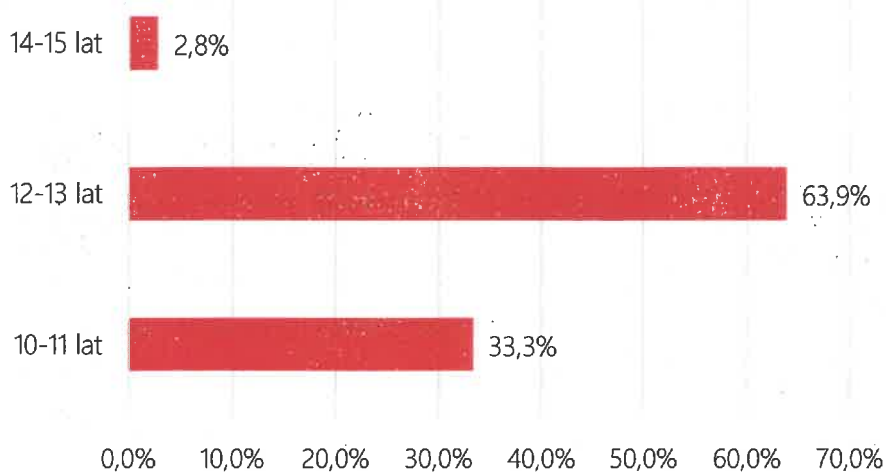
⁸ N= liczba respondentów odpowiadających na pytanie

Wykres 1. Klasa: N=36

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat (63,9%). Średnio co trzeci ankietowany podał wiek 10-11 lat (33,3%), natomiast najmniejszy odsetek zadeklarował wiek 14-15 lat (2,8%).

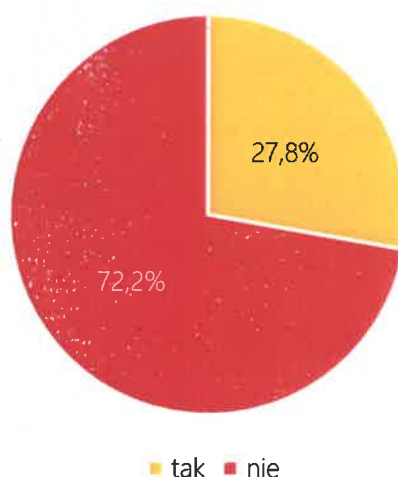
Wykres 2. Wiek: N=36

Problem przemocy

Pierwsze pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży. Zapytano uczniów o to, czy zdarzyło im się w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzielił średnio co czwarty badany (27,8%).

Wykres 3. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=36

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony uczniów ze swojej szkoły – przyznało to 5 osób (62,5%), 2 respondentów wskazało na kolegów/koleżanki spoza szkoły (25,0%), z kolei 1 badany doznał przemocy ze strony rodzeństwa (12,5%). 2 ankietowanych nie udzieliło odpowiedzi na to pytanie.

Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=8

Odpowiedź	%	Liczba odp.
uczniowie ze szkoły	62,5%	5
koledzy/koleżanki spoza szkoły	25,0%	2
rodzeństwo	12,5%	1
mama	0,0%	0
tata	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doświadczanej przemocy. Można zauważyć, że:

- ➔ przemocy psychicznej doświadczyło 6 uczniów (66,7%),
- ➔ przemocy fizycznej doznało 3 badanych (33,3%).

1 ankietowany pominął to pytanie.

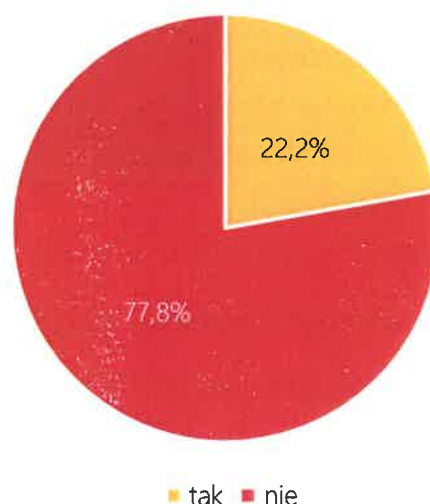
Tabela 7. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	66,7%	6
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	33,3%	3
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób, który mnie zawstydział itp.	0,0%	0
nie miałem/am zapewnionej opieki, kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów, kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia, dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowali oni przemoc wobec innych osób. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 22,2% ankietowanych.

Wykres 4. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=36

W dalszej kolejności respondenci odpowiedzieli na pytanie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Z odpowiedzi respondentów wynika, że:

- ➔ przemoc psychiczną zastosowało 5 ankietowanych (71,4%),
- ➔ przemoc fizyczną stosowało 2 uczniów (28,6%).

1 badany pominął to pytanie.

Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przeżywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	71,4%	5
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	28,6%	2
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego sobie nie życzyła, mówiłem/am o czyimś ciele w sposób, który go zawstydział itp.	0,0%	0

W dalszej kolejności analizie poddane zostały odpowiedzi uczniów na pytanie o to, wobec kogo zdarzyło im się stosować przemoc. Największa część ankietowanych przyznała się do przemocy wobec rodzeństwa oraz uczniów ze szkoły – wskazały na to po 3 osoby (po 42,9%). 2 ankietowanych stosowało przemoc wobec kolegów/koleżanek spoza szkoły (28,6%). 1 badany nie udzielił odpowiedzi na to pytanie.

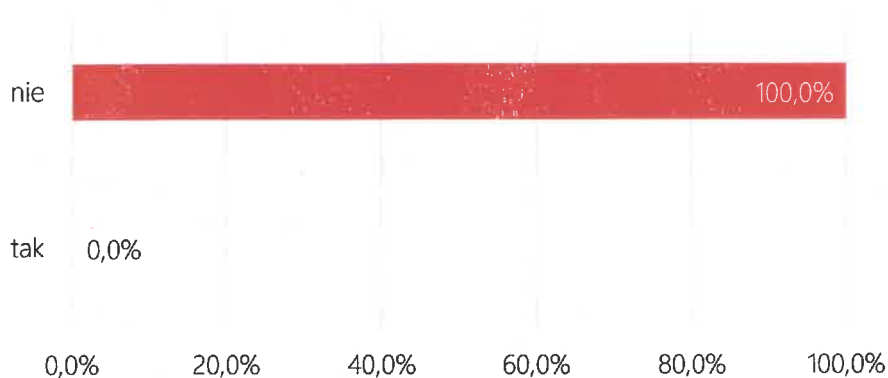
Tabela 9. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=7

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rodzeństwa	42,9%	3
uczniów ze szkoły	42,9%	3
kolegów/koleżanek spoza szkoły	28,6%	2
innych osób	0,0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli wskazać, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy byli świadkami zachowań przemocowych w swoim domu. Żaden ankietowany nie odpowiedział twierdząco na to pytanie.

Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=36

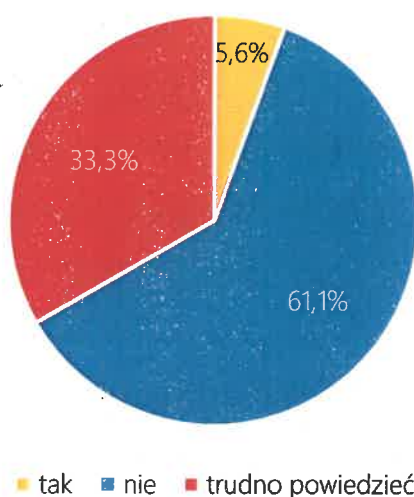
Następne pytanie dotyczyło częstotliwości występowania przemocy między uczniami w szkole. 44,4% osób nie potrafiło określić, czy ten problem jest obecny, z kolei zdaniem 8,3% przemoc między uczniami w szkole nie występuje. Respondenci, którzy przyznali, że w ich szkole się to zdarza stanowią 47,2% wszystkich badanych, przy czym 11,1% z nich przyznało, że takie sytuacje mają miejsce kilka razy w roku, w opinii 19,4% uczniów – kilka razy w miesiącu, natomiast 16,7% ankietowanych odpowiedziało, iż problem przemocy między uczniami zauważa kilka razy w tygodniu.

Wykres 6. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=36

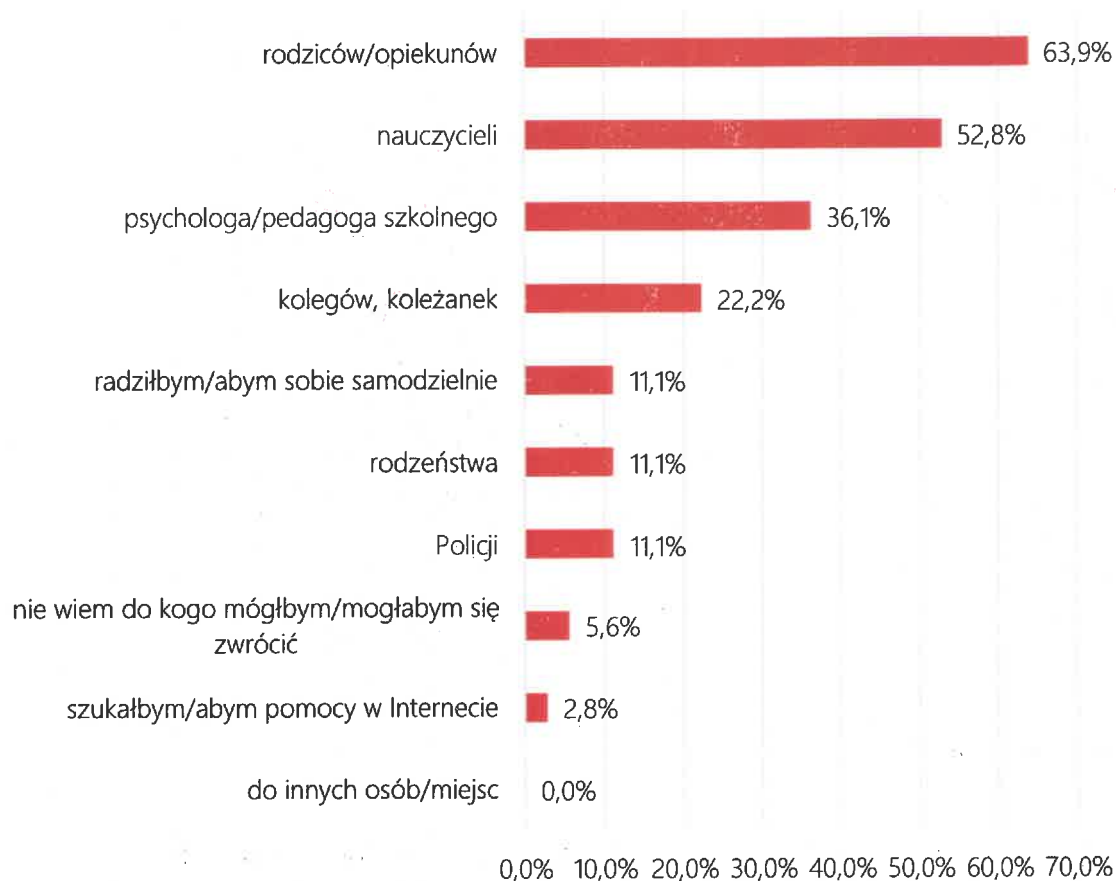
W dalszej części badanych zapytano o to, czy uważają, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. gdy ktoś ich zdenerwuje). Jak wynika z zebranych danych, 5,6% badanych zgadza się z tym stwierdzeniem, a przeciwnego zdania jest 61,1% ankietowanych. Odpowiedź „trudno powiedzieć” zaznaczyło 33,3% respondentów.

Wykres 7. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=36

W przypadku problemów związanych z przemocą, 63,9% młodych mieszkańców zwróciłoby się o pomoc do rodziców/opiekunów. Na drugim miejscu pod względem liczby wskazań znaleźli się nauczyciele (52,8%), z kolei na trzecim – psycholog/pedagog szkolny (36,1%). Średnio co piąty ankietowany przyznał, że w razie tego typu problemów szukałoby pomocy u kolegów, koleżanek (22,2%). Należy zwrócić uwagę, że 5,6% uczniów nie wie, do kogo mogłoby się zwrócić o pomoc, a 11,1% osób radziłoby sobie samodzielnie z problemem. Co ciekawe najmniejszy odsetek respondentów wskazał na to, iż szukałoby pomocy w Internecie (2,8%).

Wykres 8. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=36

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Kolejne pytania zadawane respondentom dotyczyły zagadnienia cyberprzemocy. W pierwszej kolejności podjęto próbę rozpoznania z czym jest utożsamiany przez badanych ten rodzaj przemocy. Najwięcej wskazań uzyskało dodawanie negatywnych i obraźliwych komentarzy (58,3%), publikowanie obraźliwych treści na czyjś temat w Internecie oraz otrzymywanie nachalnych, niechcianych treści/wiadomości przez komunikatory elektroniczne (po 55,6%). 30,6% ankietowanych za cyberprzemoc uznaje włamywanie się na konta internetowe, a 19,4% – podszywanie się. Średnio co piąty ankietowany uczeń nie posiada wiedzy w omawianym zakresie (22,2%).

Wykres 9. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=36

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%.*

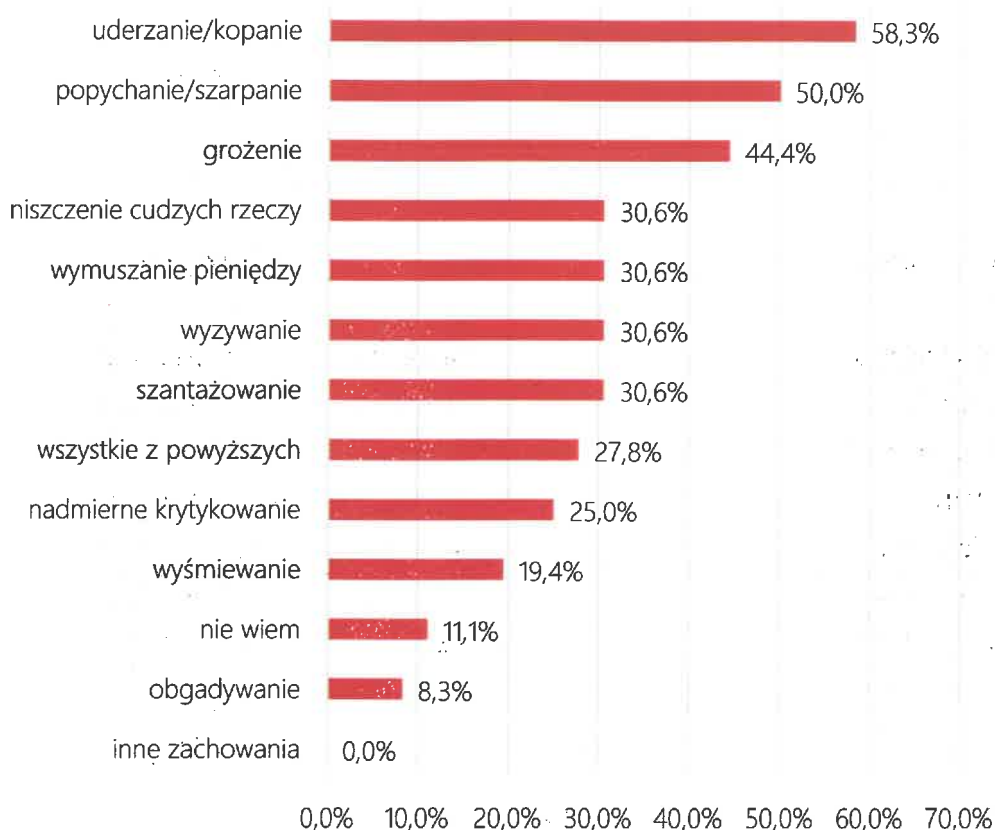
Ostatnie pytanie w zakresie problemu przemocy w Internecie dotyczyło skali doznawania oraz stosowania cyberprzemocy w stosunku do innych użytkowników Internetu. Jak wynika z odpowiedzi udzielonych przez młodych respondentów, tego problemu doświadczył odsetek 10,7% z nich (3 osoby), natomiast przemoc w Internecie zastosowało 3,6% ankietowanych (1 osoba). Część badanych miała również problem z określeniem, czy kiedykolwiek miała styczność z tym zjawiskiem, gdyż na odpowiedź „trudno powiedzieć” padło 3,6% odpowiedzi w przypadku stosowania cyberprzemocy (1 osoba) i 21,4% w zakresie doświadczenia jej (6 osób).

Tabela 10. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)?
N=28

Odpowiedź	tak		nie		trudno powiedzieć	
	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.	%	Liczba odp.
doznałem/am cyberprzemocy	10,7%	3	67,9%	19	21,4%	6
stosowałem/am cyberprzemoc	3,6%	1	92,9%	26	3,6%	1

W dalszej kolejności uczniów zapytano o to, jakie ich zdaniem zachowania dotyczą przemocy. Ponad połowa ankietowanych zadeklarowała, iż takim zachowaniem jest uderzenie/kopanie (58,3%), a połowa – popychanie/szarpanie (50,0%). W opinii 44,4% uczniów jest to grożenie, po 30,6% – niszczenie cudzych rzeczy, wymuszanie pieniędzy, wyzywanie i szantażowanie. Zdaniem 27,8% respondentów wszystkie z wymienionych w kafeterii odpowiedzi są przemocą, z kolei 25,0% wyróżniło nadmierne krytykowanie. Średnio co piąty uczeń wskazał na wyśmiewanie (19,4%), natomiast 11,1% badanych nie posiada wiedzy w tym zakresie. Najrzadziej za przemoc uczniowie uznawali obgadywanie (8,3%).

Wykres 10. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=36

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

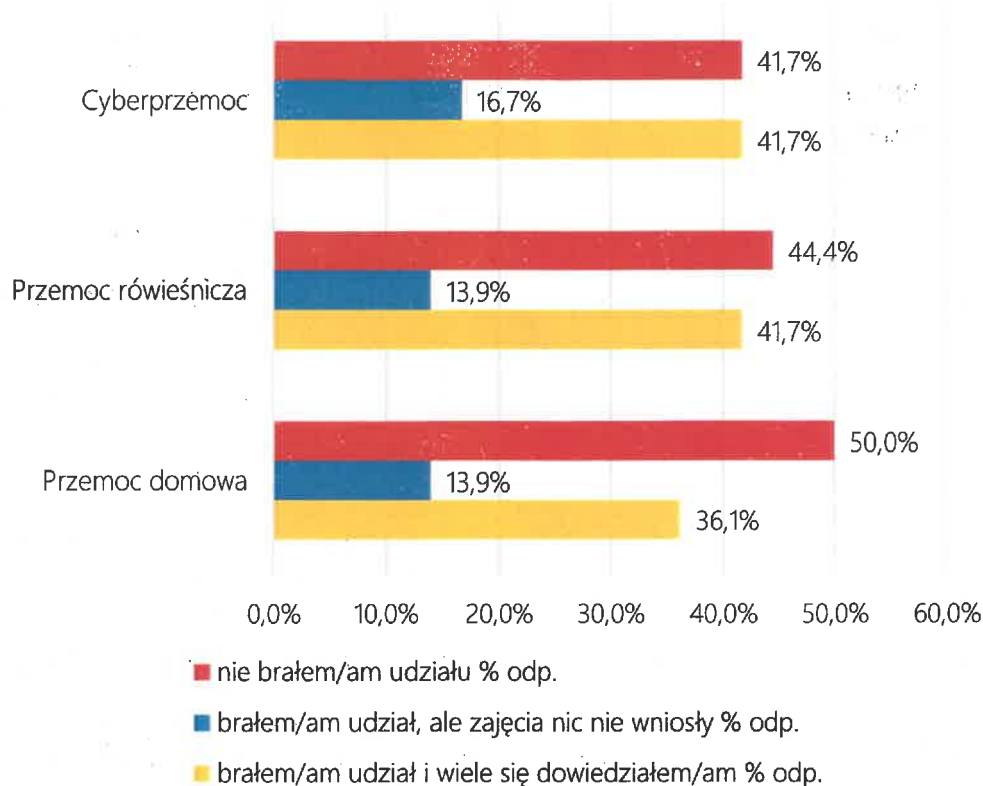
Działania profilaktyczne

W kolejnym pytaniu uczniowie mieli okazję ocenić podejmowane w szkole działania profilaktyczne w ciągu ostatnich 2 lat. Interesowało nas w jakich zajęciach badani brali udział oraz jak je oceniają. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco:

- ➔ pozytywnie zajęcia profilaktyczne z cyberprzemocy oraz w zakresie przemocy rówieśniczej oceniło po 41,7% uczniów, natomiast dotyczące przemocy domowej – 36,1%;
- ➔ odpowiedź „brałem/am udział, ale zajęcia nic nie wniosły” zaznaczyło 16,7% w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy oraz po 13,9% odnośnie przemocy rówieśniczej i domowej;

- ➔ brak uczestnictwa w zajęciach profilaktycznych zadeklarowało 41,7% w przypadku zajęć dotyczących cyberprzemocy, 44,4% – przemocy rówieśniczej, a przemocy domowej – 50,0%.

Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=36

Uczniowie zostali zapytani również o to, jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest dla nich najciekawsza/najefektywniejsza. W tej kwestii wyniki kształtują się następująco: 27,8% uznaje za takie, zajęcia warsztatowe z psychologiem, pedagogiem lub innym specjalistą, z kolei 16,7% – zajęcia z przedstawicielem Policji. 13,9% odpowiedzi padło na spektakl lub musical profilaktyczny, natomiast 5,6% na zajęcia z wykorzystaniem form multimedialnych. 11,1% osób stwierdziło, że żadna z wymienionych form nie byłaby dla nich ciekawa/efektywna. Najniższy odsetek badanych podał inne, bliżej nieokreślone formy zajęć profilaktycznych (2,8%). Średnio co trzeci uczeń biorący udział w badaniu nie potrafił odpowiedzieć na to pytanie (36,1%).

Wykres 12. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=36

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

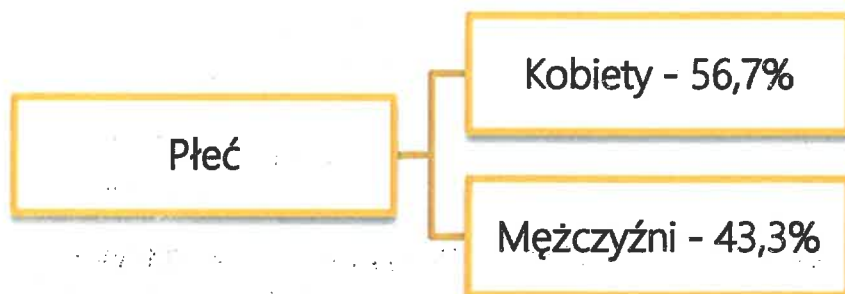
DOROŚLI MIESZKAŃCY

W niniejszym rozdziale przedstawiona została skala zjawiska przemocy wśród dorosłych mieszkańców oraz w ich otoczeniu. Ponadto, analizie poddano ich wiedzę na temat zagadnień związanych z przemocą domową oraz ich stosunek do stosowania przemocy jako metody wychowawczej.

Struktura badanej próby

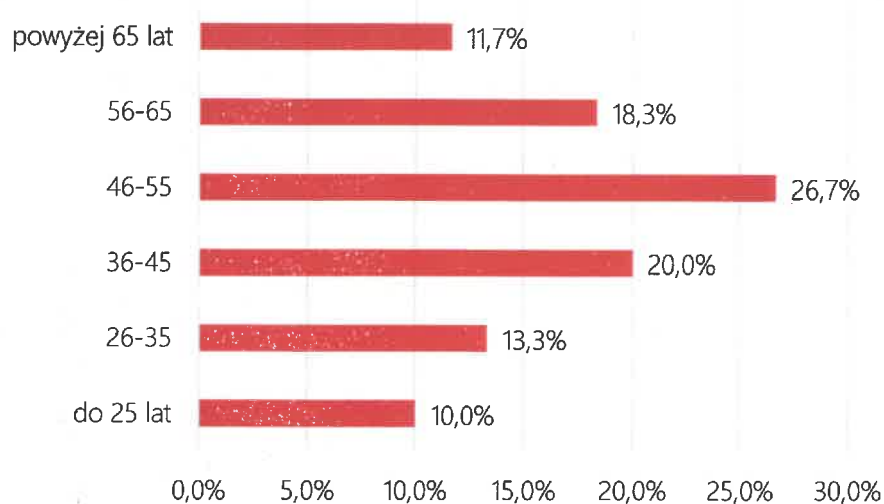
W badaniu diagnozującym problem przemocy na terenie Gminy Czernice Borowe wzięło udział 60 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że mniej ankiet wypełnili mężczyźni – stanowili oni 43,3% ogółu, natomiast kobiety – 56,7%.

Rysunek 2. Płeć: N=60

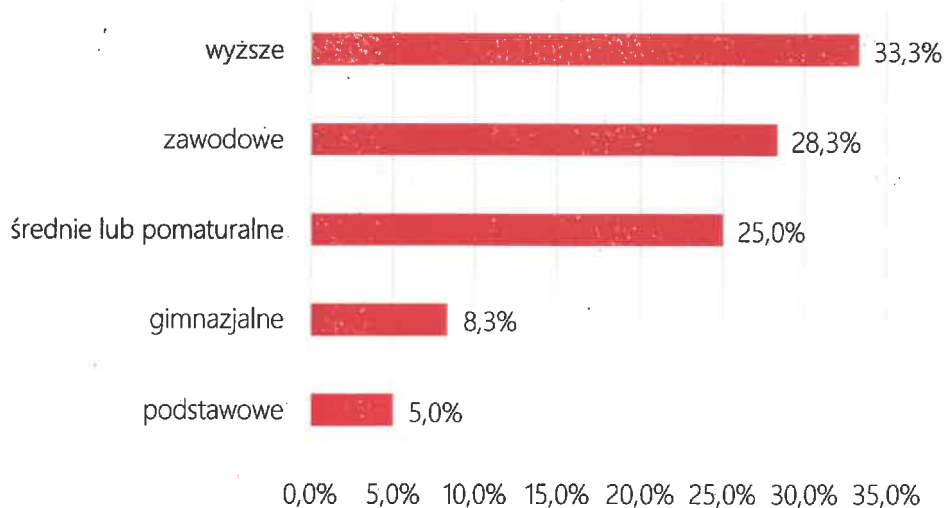
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 46-55 lat (26,7%), a następnie mający 36-45 lat (20,0%). W badaniu wzięli udział również mieszkańcy w wieku 56-65 lat (18,3%), 26-35 lat (13,3%), powyżej 65 roku życia (11,7%) oraz do 25 roku życia (10,0%).

Wykres 13. Wiek: N=60

Na kolejnym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. 33,3% próby badawczej stanowili mieszkańcy legitymujący się wykształceniem wyższym, 28,3% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, natomiast 25,0% – średnim lub pomaturalnym. 8,3% ankietowanych zakończyło edukację na poziomie gimnazjalnym, natomiast 5,0% – podstawowym.

Wykres 14. Wykształcenie: N=60

Problem przemocy

Pierwszy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej. 6,7% respondentów odpowiedziało, że zna jedną osobę, a 8,3% badanych – kilka osób (do 10). 15,0% ankietowanych miało trudności z odpowiedzią na to pytanie, natomiast 70,0% zadeklarowało, że nie zna nikogo, kto doznaje przemocy w swoim domu.

Wykres 15. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=60

Badani deklarujący znajomość w swoim otoczeniu osób, które doświadczają przemocy domowej, zostali zapytani o to, kim jest osoba jej doznająca. Większość respondentów stwierdziła, że są nimi osoby dorosłe mające 18-60 lat (8 osób, tj. 88,9%). Mniejszy odsetek ankietowanych wskazał na dzieci, tj. osoby do 18 roku życia (3 osoby, tj. 33,3%).

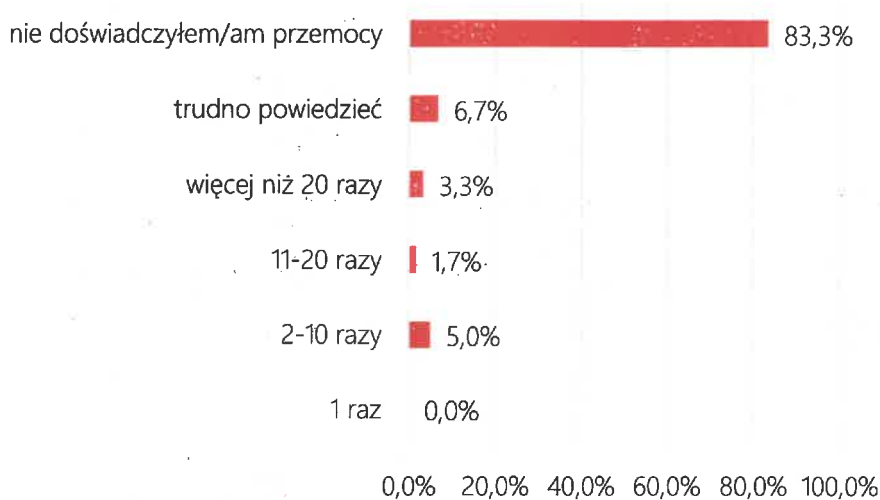
Tabela 11. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
osobą dorosłą mającą 18-60 lat	88,9%	8
dzieckiem do 18 roku życia	33,3%	3
osobą starszą, powyżej 60 roku życia	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Skala problemu przemocy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego problemu w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Z zebranych danych wynika, że w danym okresie, przemocy domowej doznało 10,0% mieszkańców, wśród których 5,0% doświadczyło jej 2-10 razy, 1,7% – 11-20 razy, z kolei 3,3% – więcej niż 20 razy. Trudności z odpowiedzią na to pytanie miało 6,7% ankietowanych.

Wykres 16. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=60

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że 3 badanych doznało przemocy psychicznej (50,0%), po 2 osoby wskazały na przemoc ekonomiczną i zaniedbanie (po 33,3%), z kolei pojedyncze odpowiedzi padły na przemoc fizyczną oraz seksualną (po 16,7%).

Tabela 12. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	50,0%	3
przemoc ekonomiczna	33,3%	2
zaniedbanie	33,3%	2
przemoc fizyczna	16,7%	1
przemoc seksualna	16,7%	1
nie wiem	0,0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

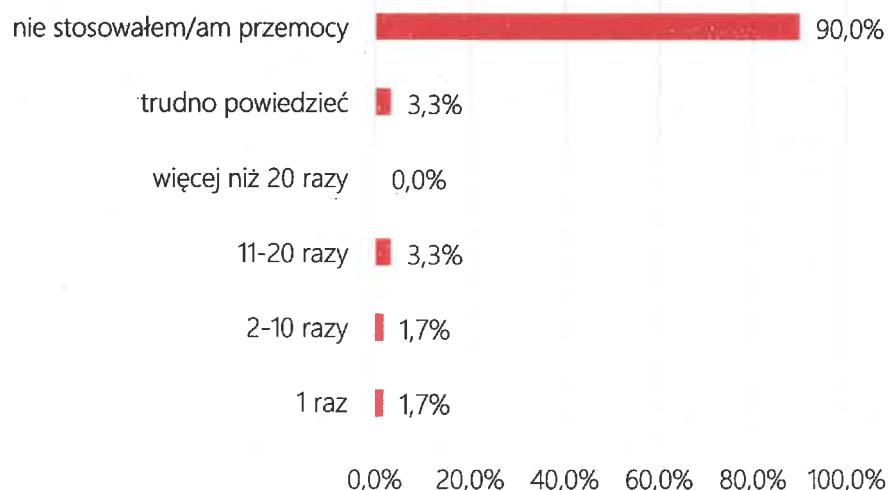
Zapytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. 4 badanych doznało przemocy ze strony partnera/partnerki (66,7%), a 2 osoby – taty (33,3%).

Tabela 13. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partner/partnerka	66,7%	4
tata	33,3%	2
mama	0,0%	0
mąż/żona	0,0%	0
rodzeństwo	0,0%	0
dziadkowie	0,0%	0
dziecko/dzieci	0,0%	0
dalsi członkowie rodziny	0,0%	0
inne osoby	0,0%	0

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie przyznało się 6,7% ankietowanych, z czego po 1,7% respondentów wskazało, że miało to miejsce 1 raz oraz 2-10 razy, z kolei 3,3% badanych stosowało przemoc 11-20 razy. 3,3% uczestników badania miało trudności w odpowiedzi na to pytanie.

Wykres 17. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=60

Jak wynika z odpowiedzi respondentów, 3 badanych deklarujących stosowanie przemocy, kierowało ją w stronę partnera/partnerki (75,0%), a 1 odpowiedź padła na tatę (25,0%).

Tabela 14. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
partnera/partnerki	75,0%	3
taty	25,0%	1
mamy	0,0%	0
męża/zony	0,0%	0
rodzeństwa	0,0%	0
dziadków	0,0%	0
dziecka/dzieci	0,0%	0
dalszych członków rodziny	0,0%	0
innych osób	0,0%	0

W dalszej kolejności poproszono badanych mieszkańców o określenie, jakiego rodzaju przemoc zastosowali. Wśród najczęstszych deklaracji znalazła się przemoc psychiczna (3 osoby, tj. 75,0%), a następnie przemoc fizyczna (1 osoba, tj. 25,0%).

Tabela 15. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	75,0%	3
przemoc fizyczna	25,0%	1
przemoc seksualna	0,0%	0
przemoc ekonomiczna	0,0%	0
zaniedbanie	0,0%	0
nie wiem	0,0%	0

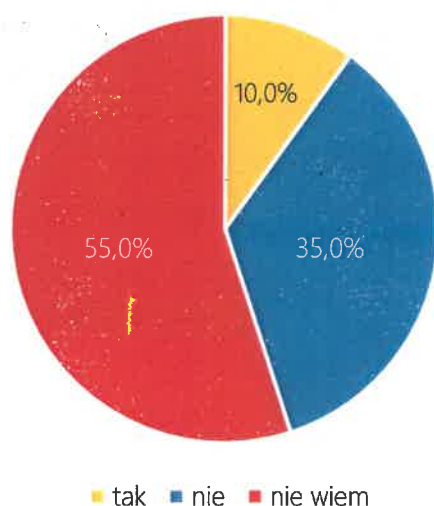
Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kar fizycznych nie neguje 11,7% badanych, którzy uważają, że nie powinny być one stosowane, ale są sytuacje, w których takie kary są konieczne. Jednocześnie 45,0% dorosłych mieszkańców udzieliło odpowiedzi „trudno powiedzieć”. Kary fizyczne nie powinny być nigdy stosowane według 43,3% badanych.

Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=60

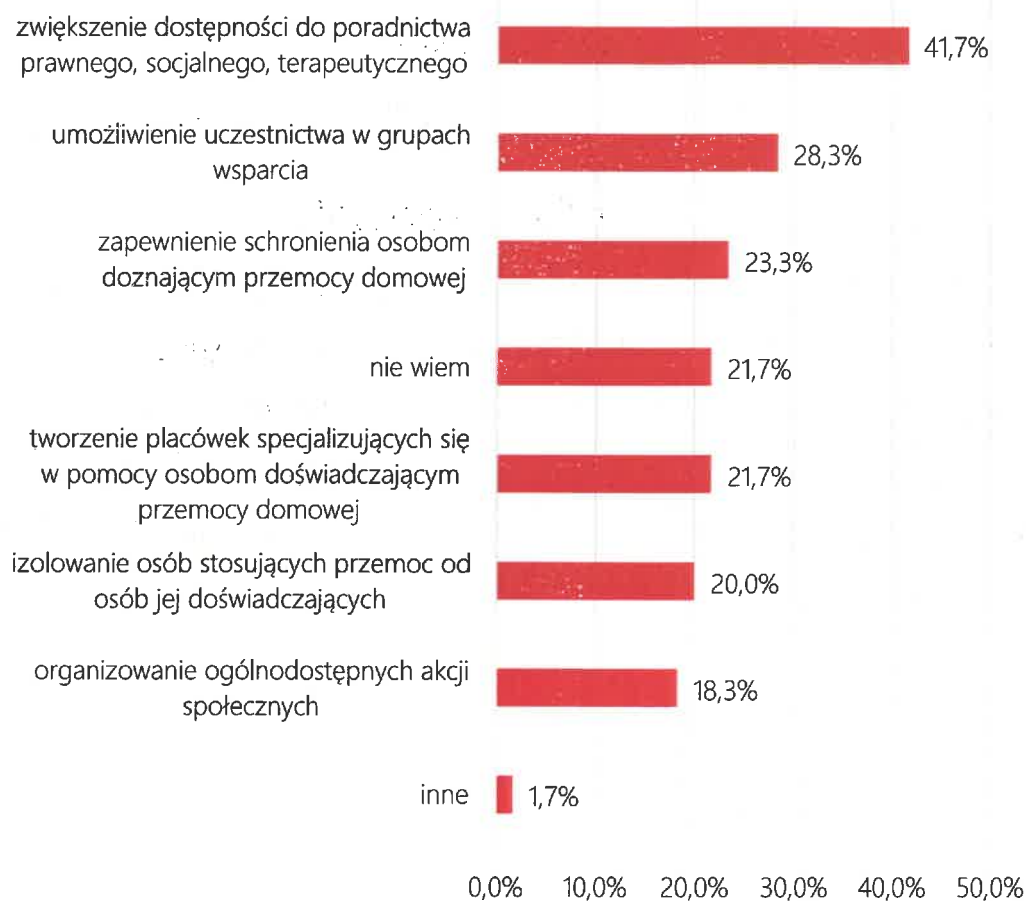
Dorośli mieszkańcy zostali również poproszeni o oszacowanie skali istotności problemu przemocy domowej na terenie Gminy. Ponad połowa ankietowanych zadeklarowała brak wiedzy w tym zakresie (55,0%). Problem przemocy domowej jako istotny oceniło 10,0% badanych, natomiast 35,0% respondentów jest przeciwnego zdania.

Wykres 19. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=60

Następnie dorośli mieszkańcy zostali poproszeni o wskazanie zadań, które w ich opinii byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej. Zebrany materiał badawczy wykazał, że za najważniejsze uznano zwiększenie dostępności do poradnictwa prawnego, socjalnego, terapeutycznego (41,7%) oraz umożliwienie uczestnictwa w grupach wsparcia (28,3%). Ponadto 23,3% badanych jako istotne wskazało zapewnienie schronienia osobom doznającym przemocy domowej, a 21,7% – tworzenie placówek specjalizujących się w pomocy osobom doświadczającym przemocy domowej. Średnio co piąty ankietowany wskazał na izolowanie osób stosujących przemoc od osób jej doświadczających (20,0%) oraz organizowanie ogólnodostępnych akcji społecznych (18,3%). Brak wiedzy w tym zakresie wykazało 21,7% respondentów.

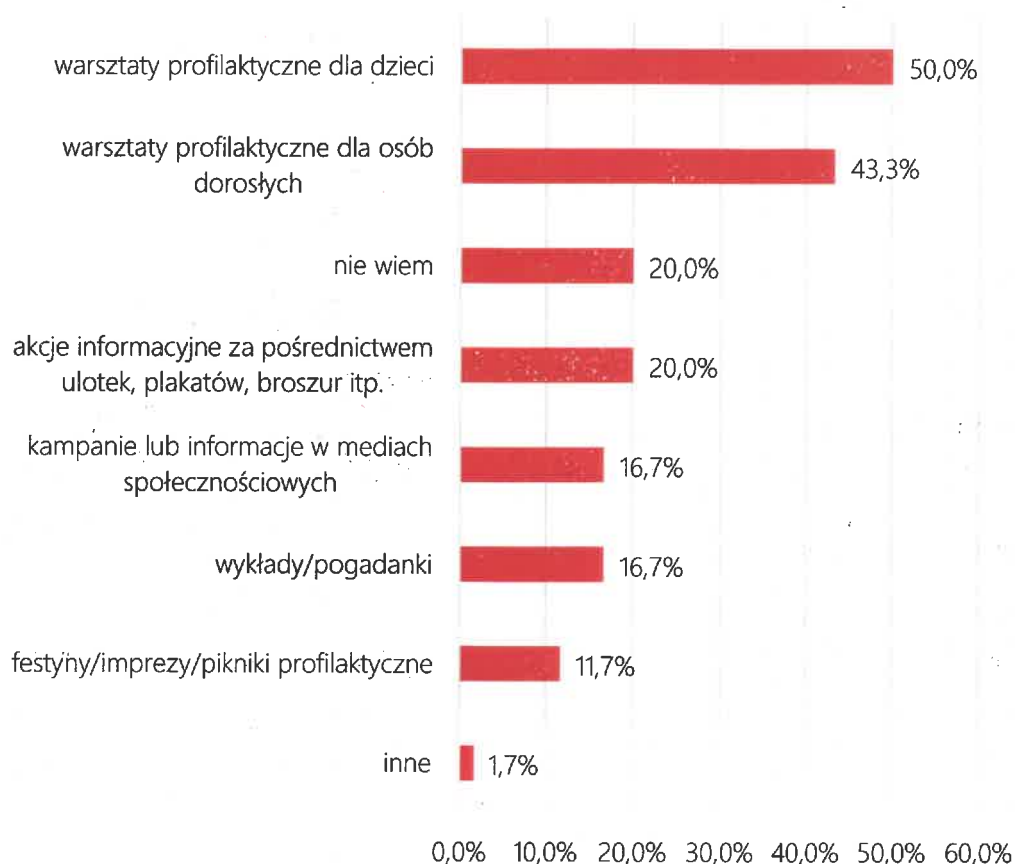
Wykres 20. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=60

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W opinii większości mieszkańców, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym najlepsze efekty w przeciwdziałaniu przemocy domowej przyniosłyby warsztaty profilaktyczne, zarówno te skierowane do dzieci (50,0%), jak i osób dorosłych (43,3%). Równie istotne wydaje się być organizowanie akcji informacyjnych za pośrednictwem ulotek, plakatów, broszur itp. (20,0%), a po 16,7% badanych wskazało na kampanie lub informacje w mediach społecznościowych oraz organizowanie wykładów/pogadanki. Najrzadziej wskazywano na festyny/imprezy/pikniki profilaktyczne (11,7%). Średnio co piąty uczestnik badania nie posiada wiedzy w tym zakresie (20,0%).

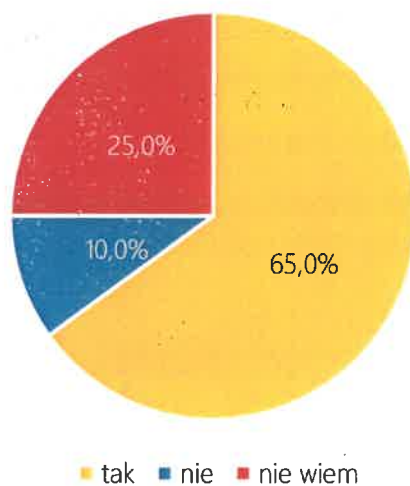
Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=60

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Ankietowani wyrazili także swoją opinie na temat tego, czy uważają przemoc domową za przestępstwo. Ponad połowa mieszkańców odpowiedziała twierdząco na to pytanie (65,0%), natomiast 10,0% respondentów – przecząco. Średnio co czwarty badany nie wyraził jednoznacznej opinii i zaznaczył odpowiedź „nie wiem” (25,0%).

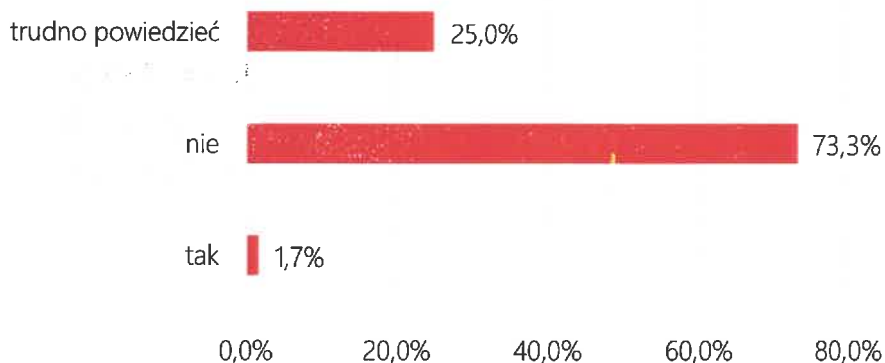
Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=60

Cyberprzemoc

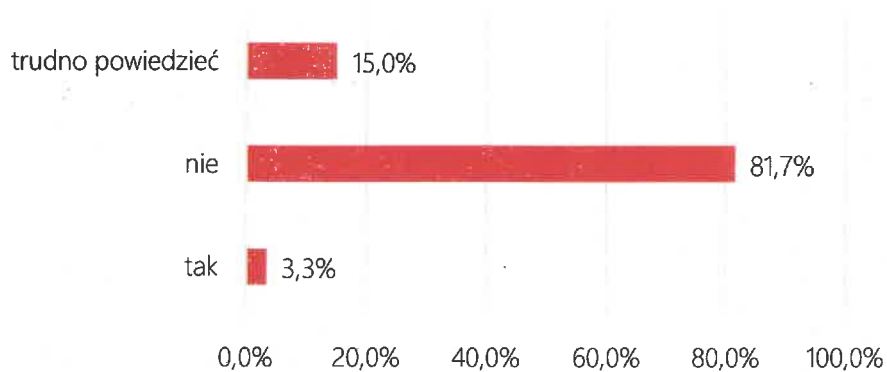
Kolejne pytania dotyczyły doznawania cyberprzemocy. Jak wynika z uzyskanych danych, tego rodzaju przemy doświadczyło w ciągu ostatnich 12 miesięcy 1,7% badanych, natomiast 25,0% respondentów nie potrafiło jednoznacznie określić, czy doświadczyło cyberprzemocy. Większość badanych zadeklarowała, że nie doznała cyberprzemocy w omawianym czasie (73,3%).

Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=60

Ostatnie z pytań zadanych dorosłym mieszkańcom dotyczyło stosowania cyberprzemocy przez respondentów w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Przyznało się do tego 3,3% ankietowanych, a 15,0% osób miało trudności z określeniem swojego stanowiska w tej sprawie i wybrało odpowiedź „trudno powiedzieć”. Przeważająca większość badanych zadeklarowała, że nie stosowała cyberprzemocy w omawianym czasie (81,7%).

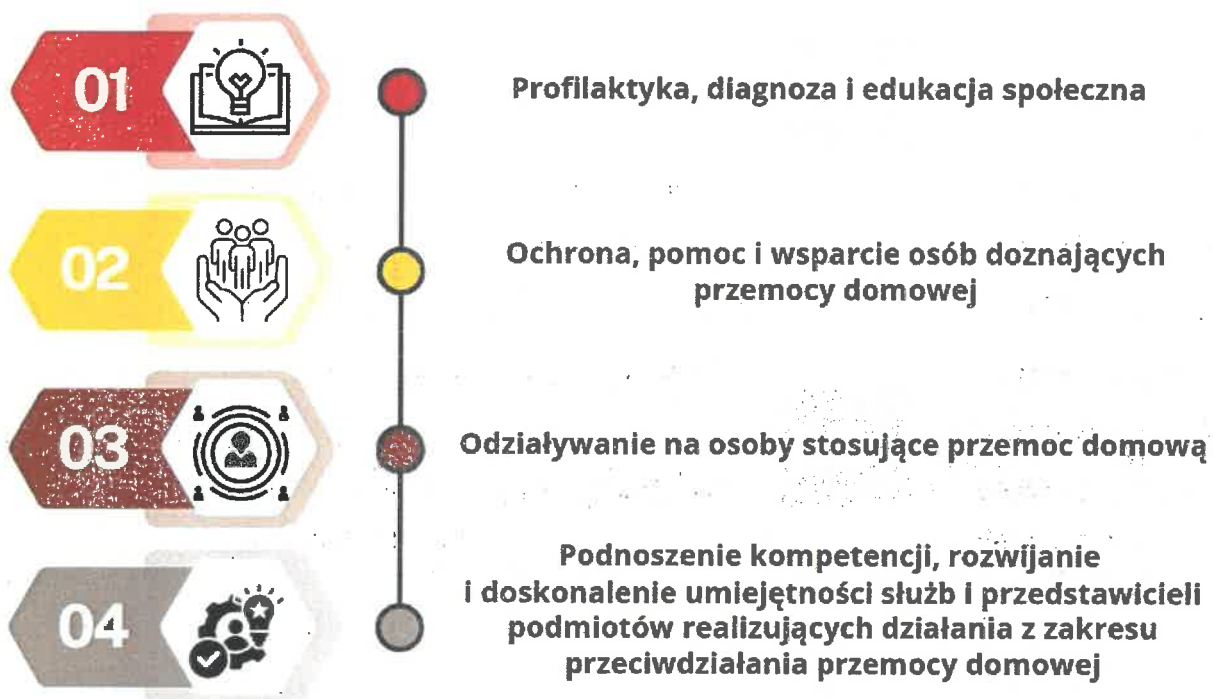
Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=60

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest ograniczenie skali zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Czernice Borowe poprzez realizowanie działań profilaktycznych i wspieranie lokalnego systemu pomocy, zapewniając wysoki poziom usług dla mieszkańców.

Cel ten będzie realizowany w następujących obszarach:

1. Profilaktyka, diagnoza i edukacja społeczna

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Prowadzenie działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych mających na celu przeciwdziałanie przemocy domowej i powierzanie ich wykonania właściwym podmiotom.	Liczba zainicjowanych działań profilaktycznych, edukacyjnych i informacyjnych.	ZI, UG, GOPS, GKRPA, KPP, NGO, placówki oświatowe.
2.	Rozpowszechnianie informacji na temat miejsc/osób udzielających pomocy i wsparcia w przypadku doświadczenia lub stosowania przemocy.	Liczba działań podjętych w celu rozpowszechnienia informacji.	ZI, UG, KPP, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Organizowanie, prowadzenie i udział w kampaniach na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych kampanii na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KPP, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe, GBP.
4.	Edukacja dzieci i młodzieży na temat rodzajów i form przemocy oraz zagrożeń wynikających z przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy.	Liczba zrealizowanych programów/ warsztatów.	UG, KPP, GKRPA, NGO, placówki oświatowe, GBP.
5.	Budowa świadomości mieszkańców na temat przemocy domowej oraz związanych z nią innych problemów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjno-profilaktycznych, organizację pogadarek oraz zamieszczanie informacji w mediach lokalnych itp.	Liczba zakupionych materiałów edukacyjnych. Liczba informacji zamieszczonych w mediach lokalnych o tematyce przeciwdziałania przemocy domowej.	ZI, UG, KPP, GKRPA, GOPS, NGO, placówki oświatowe.

6.	Organizowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego.	UG, NGO, placówki oświatowe, GBP.
7.	Wdrażanie programów profilaktyczno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie promowania i wdrażania prawidłowych metod wychowawczych.	Liczba zrealizowanych programów.	UG, NGO, placówki oświatowe.
8.	Diagnozowanie i monitorowanie problemu przemocy na terenie Gminy poprzez systematyczne przeprowadzenie badań społecznych wśród mieszkańców i uczniów szkół.	Liczba osób objętych badaniem w ramach diagnozy problemu przemocy.	GOPS, UG, placówki oświatowe.
9.	Prowadzenie poradnictwa, przede wszystkim poprzez działania edukacyjne ukierunkowane na wzmocnienie funkcji opiekuńczych i wychowawczych, alternatywnych wobec stosowania przemocy, jak również dotyczące wzrostu kompetencji rodziców i opiekunów w środowisku zagrożonym przemocą domową, a także w odniesieniu do grup ryzyka, np. małoletnich w ciąży.	Liczba placówek prowadzących poradnictwo w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej. Liczba osób, którym udzielono porad.	UG, placówki oświatowe.

10.	Współpraca samorządu z organizacjami pozarządowymi w celu wprowadzenia elementów edukacji na temat zjawiska przemocy domowej w ramach działania projektów prowadzonych przez NGO.	Liczba zrealizowanych działań.	UG, NGO.
11.	Współpraca z mediami oraz sektorem NGO w celu upowszechniania informacji dotyczących możliwości i form uzyskania pomocy.	Liczba opracowanych materiałów informacyjnych.	UG, NGO, media.

2. Ochrona, pomoc i wsparcie osób doznających przemocy domowej

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Udzielanie schronienia osobom doświadczającym przemocy domowej.	Liczba osób korzystających ze schronienia.	ZI, GOPS, PCPR, UG.
2.	Zapewnienie osobom doznającym przemocy dostępu do bezpłatnej pomocy, w szczególności w formie: poradnictwa psychologicznego, prawnego, socjalnego, zawodowego i rodzinnego, interwencji kryzysowej oraz pomocy medycznej.	Liczba porad udzielonych osobom doznającym przemocy. Liczba osób, które skorzystały z pomocy w formie bezpłatnego poradnictwa.	ZI, GKRPA, GOPS, PKI, UG, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
3.	Świadczenie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom dotkniętym przemocą domową.	Liczba rodzin otrzymujących pomoc finansową i rzeczową z powodu problemu przemocy.	GOPS.

4.	Udzielanie pomocy rodzinom dotkniętym problemem przemocy domowej poprzez realizację procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba rozpoczętych/ zakończonych procedur. Liczba rodzin objętych procedurą.	ZI, GKRPA, GOPS, KPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia.
5.	Wsparcie socjalne rodzin, w których występuje problem przemocy domowej.	Liczba rodzin, które objęto pracą socjalną.	GOPS.
6.	Objęcie rodzin, w których występują problemy opiekuńczo-wychowawcze wsparciem asystenta rodziny.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny.	GOPS.
7.	Zapewnienie bezpieczeństwa dzieciom doznającym przemocy domowej poprzez umieszczanie ich w pieczy zastępczej oraz zabezpieczenie środków na ich pobyt.	Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej, z powodu przemocy domowej.	PCPR, GOPS.
8.	Kontynuowanie działalności PKI w zakresie wsparcia osób uwikłanych w problem przemocy domowej, w związku z uzależnieniem członka rodziny.	Liczba osób objętych wsparciem PKI.	GKRPA, PKI, UG.
9.	Kontynuowanie działalności Zespołu Interdyscyplinarnego oraz grup diagnostyczno-pomocowych powołanych do realizacji procedur „Niebieskie Karty”.	Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarnego. Liczba funkcjonujących w danym roku grup diagnostyczno-pomocowych.	ZI, GOPS.

10.	Udostępnianie baz danych zawierających informacje nt. istniejących placówek udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba podmiotów, którym zostały przekazane aktualne bazy danych.	UG.
11.	Rozbudowa sieci i poszerzanie oferty placówek wspierających i udzielających pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba utworzonych w danym roku placówek świadczących pomoc osobom doznającym przemocy domowej.	UG.
12.	Współpraca między samorządem a organizacjami pozarządowymi w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	Liczba zrealizowanych projektów w zakresie pomocy osobom doznającym przemocy domowej.	UG, NGO.
13.	Opracowanie i realizacja indywidualnych i grupowych działań edukacyjnych kierowanych do osób doznających przemocy domowej, w szczególności w zakresie podstaw prawnych i zagadnień psychologicznych dotyczących reakcji na przemoc domową.	Liczba osób doznających przemocy domowej uczestniczących w działaniach indywidualnych/grupowych.	UG, GOPS, placówki oświatowe.
14.	Realizacja programów terapeutycznych i pomocy psychologicznej, pedagogicznej, prawnej, socjalnej, rodzinnej dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba opracowanych/zrealizowanych programów terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej.	UG, NGO.
15.	Tworzenie i zwiększanie zakresu działań oraz dostępności do lokalnych i regionalnych telefonów zaufania dla osób doznających przemocy domowej.	Liczba lokalnych linii telefonicznych dla osób doznających przemocy domowej.	UG, NGO.

16.	Tworzenie warunków umożliwiających osobom doznającym przemocy domowej otrzymanie w pierwszej kolejności lokali komunalnych.	Liczba lokali komunalnych przyznanych w pierwszej kolejności osobom doznającym przemocy domowej.	UG.
-----	---	--	-----

3. Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Informowanie osób stosujących przemoc domową o konsekwencjach oraz zobowiązanie ich do podejmowania działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy, w tym do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych.	Liczba osób skierowanych do uczestnictwa w Programie. Liczba sporządzonych formularzy „Niebieska Karta – D”.	ZI, KPP.
2.	Motywowanie do udziału w programach korekcyjno-edukacyjnych i/lub psychologiczno-terapeutycznych dla osób stosujących przemoc domową.	Liczba osób, które dobrowolnie wyraziły zgodę na udział w programie korekcyjno-edukacyjnym.	KPP.
3.	Motywowanie i/lub kierowanie na leczenie odwykowe osób uzależnionych stosujących przemoc domową.	Liczba osób skierowanych na leczenie odwykowe.	GKRPA, KPP, GOPS.

4.	Izolowanie osób stosujących przemoc domową poprzez uniemożliwienie im korzystania ze wspólnie zajmowanego z członkami rodziny mieszkania oraz zakaz zbliżania się do jego otoczenia i miejsc, w których osoba zwykle lub regularnie przebywa.	Liczba interwencji związanych z naruszeniem zakazu zbliżania, kontaktowania się lub wstępu, przez osobę stosującą przemoc domową.	KPP.
5.	Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc, które nie podjęły się uczestnictwa w obowiązkowym programie korekcyjno-edukacyjnym lub psychologiczno-terapeutycznym.	Liczba złożonych zawiadomień o popełnieniu przez osobę stosującą przemoc domową wykroczenia.	ZI, KPP.
6.	Rozpowszechnianie informatorów zawierających aktualne bazy teled adresowe instytucji, podmiotów oraz organizacji pozarządowych, które realizują wszelkie działania adresowane do osób stosujących przemoc domową.	Liczba przekazanych informatorów.	GKRPA, GOPS, UG.
7.	Podjęcie działań wobec osób stosujących przemoc domową, w tym w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba osób stosujących przemoc domową objętych procedurą „Niebieskie Karty”.	ZI, KPP.
8.	Działanie i współpraca służb w zakresie monitorowania zachowań osób uprzednio skazanych za stosowanie przemocy domowej, w tym wymiana informacji między nimi.	Liczba wniosków o nałożenie obowiązku uczestnictwa w programach korekcyjno-edukacyjnych.	Grupa diagnostyczno-pomocowa, ZI.

4. Podnoszenie kompetencji, rozwijanie i doskonalenie umiejętności służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

lp.	zadanie	wskaźnik	realizatorzy
1.	Uczestnictwo nowo powołanych członków ZI w obowiązkowym szkoleniu.	Liczba członków ZI uczestniczących w szkoleniu.	ZI, UG.
2.	Uczestnictwo członków grup diagnostyczno-pomocowych w szkoleniach, w szczególności w zakresie pracy z osobą doznającą przemocy domowej oraz osobą stosującą przemoc domową.	Liczba członków grup diagnostyczno-pomocowych, uczestniczących w szkoleniach.	ZI.
3.	Opracowanie diagnoz potrzeb szkoleniowych członków zespołów interdyscyplinarnych oraz grup diagnostyczno-pomocowych w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.	Liczba przeprowadzonych szkoleń.	ZI.
		Liczba diagnoz potrzeb szkoleniowych.	
4.	Wdrożenie systemu wsparcia dla osób pracujących bezpośrednio z osobami doznającymi przemocy domowej i z osobami stosującymi przemoc domową w formie m.in. superwizji, coachingu, doradztwa i grup wsparcia.	Liczba osób poddanych różnym formom poradnictwa i wsparcia psychologicznego.	UG.

ADRESACI PROGRAMU

Program skierowany jest do:

- ➔ mieszkańców Gminy Czernice Borowe, w tym osób zagrożonych wystąpieniem problemu przemocy domowej,
- ➔ osób doznających przemocy domowej,
- ➔ osób stosujących przemoc domową,
- ➔ świadków przemocy domowej,
- ➔ osób i instytucji zawodowo zajmujących się przeciwdziałaniem przemocy domowej.

PRZEWIDYWANE EFEKTY REALIZACJI PROGRAMU

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030 zakłada:

- ➔ zmianę biernych postaw społeczności lokalnej względem zjawiska przemocy domowej,
- ➔ podniesienie jakości funkcjonowania rodzin, w tym promowanie metod wychowawczych bez użycia przemocy,
- ➔ poszerzanie dostępności i skuteczności pomocy dla osób doznających przemocy,
- ➔ wzmocnienie efektywności działań ukierunkowanych na osoby stosujące przemoc domową,
- ➔ wzrost liczby działań dotyczących profesjonalnej pomocy w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej.

ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach **Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030** finansowane będą z budżetu Gminy, w tym budżetu GOPS oraz ze środków pozyskanych z innych źródeł.

EWALUACJA I MONITORING PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu Programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej powinny opierać się na:

- ➔ ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
- ➔ ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
- ➔ opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć przynajmniej jedną z niżej wymienionych technik badawczych, tj.:

- ➔ analizę dokumentów,
- ➔ badanie ankietowe adresatów Programu,
- ➔ badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) **Kryterium skuteczności** (plan a wykonanie) – rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.

- b) **Kryterium efektywności** – ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) **Kryterium użyteczności** – ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) **Kryterium trafności** – rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Proces wdrażania założonych w niniejszym Programie działań i celów oraz informacja o aktywności Zespołu Interdyscyplinarnego w danym roku, będą przedmiotem corocznych sprawozdań przedkładanych Wójtowi Gminy Czernice Borowe przez Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych. Za koordynowanie realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030 odpowiedzialny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Czernicach Borowych.

Realizacja Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030 obejmować będzie cztery etapy, przedstawione w kolejnej tabeli.

Tabela 16. Harmonogram wdrażania Programu.

etap	wyszczególnienie	termin realizacji
etap I	Podjęcie uchwały przez Radę Gminy Czernice Borowe o przyjęciu do realizacji „Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030”.	IV kwartał 2024 r.
etap II	Koordynacja realizacji zadań objętych Programem.	IV kwartał 2024 r. – IV kwartał 2030 r.
etap III	Monitoring.	corocznie w okresie od 2025 r. do 2030 r.
etap IV	Ewaluacja Programu.	I kwartał 2031 r.

Źródło: Opracowanie własne.

WNIOSKI I PODSUMOWANIE

Zjawisko przemocy domowej jest problemem dotykającym rodziny na całym świecie. Zdiagnozowanie jego skali jest szczególnie trudne za sprawą czynników takich jak m.in. wstyd, ukrywanie aktów przemocy domowej przez rodziny oraz ich najbliższe środowisko, a także lęk osób doświadczających przemocy przed ich oprawcami. Tworzenie programów przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej ma na celu udzielanie kompleksowej pomocy osobom uwikłanym w problem przemocy domowej, przez co rozumie się osoby doświadczające przemocy, stosujące ją oraz jej świadków. Realizacja zadań w tym zakresie nie byłaby możliwa, gdyby nie zintegrowane działania wszystkich instytucji i specjalistów zaangażowanych w rozwiązywanie problemu przemocy domowej. Innym czynnikiem mającym znaczący wpływ na ograniczanie skali zjawiska przemocy jest świadomość społeczna. W związku z tym edukacja społeczności z terenu Gminy Czernice Borowe stanowi szansę na zmniejszenie tolerancji dla przemocy. Należy również pamiętać, aby podejmowane działania interwencyjne wobec osób doświadczających, jak i stosujących przemoc nie ograniczały się wyłącznie do rozmowy z psychologiem, ale pociągały za sobą szereg działań długofalowych, takich jak trwałe zmiany w postępowaniu osób stosujących przemoc domową, prawidłowe funkcjonowanie społeczne oraz emocjonalne osób doznających przemocy domowej itp.

Cele i zadania zawarte w Gminnym Programie Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Czernice Borowe na lata 2024-2030, realizowane w porozumieniu podmiotów funkcjonujących na terenie Gminy z najwyższą rzetelnością, powinny pociągać za sobą pozytywne skutki, w postaci rozwiniętego i efektywnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej.

SPIS RYSUNKÓW, TABEL I WYKRESÓW

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Płeć: N=36	21
Rysunek 2. Płeć: N=60	34

SPIS TABEL

Tabela 1. Dane na temat zasobów instytucjonalnych umożliwiających realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej wraz z obszarami ich działania.	13
Tabela 2. Dane statystyczne dotyczące działań Zespołu Interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych w latach 2021-2023	18
Tabela 3. Dane statystyczne dotyczące wszczętych procedur „Niebieskie Karty” w latach 2021-2023	19
Tabela 4. Liczba zakończonych procedur NK w latach 2021-2023	19
Tabela 5. Liczba osób doznających przemocy domowej, objętych w danym roku działaniami w ramach procedury NK w latach 2021-2023	20
Tabela 6. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=8	23
Tabela 7. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=9	24
Tabela 8. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=7	25
Tabela 9. Wobec kogo zdarzyło Ci się stosować przemoc? N=7	25
Tabela 10. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy doznawałeś/aś i/lub stosowałeś/aś cyberprzemoc (np. wyzywanie, podszywanie się, ośmieszanie/poniżanie, grożenie/straszenie, szantażowanie, wyłudzenie pieniędzy, rozsyłanie ośmieszających zdjęć/filmów)? N=28	30
Tabela 11. Kim jest osoba, która doświadcza przemocy domowej? N=9	36
Tabela 12. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=637	
Tabela 13. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=6	38
Tabela 14. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=4	39
Tabela 15. Jakiego rodzaju przemoc Pan/i zastosował/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=4	39
Tabela 16. Harmonogram wdrażania Programu	56

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Klasa: N=36	22
Wykres 2. Wiek: N=36.....	22
Wykres 3. Czy w przeciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=36.....	23
Wykres 4. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=36.....	24
Wykres 5. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło Ci się być świadkiem sytuacji, w której ktoś w Twoim domu stosował przemoc? N=36.....	26
Wykres 6. Jak często obserwujesz w swojej szkole problem przemocy między uczniami? N=36.....	26
Wykres 7. Czy uważasz, że w niektórych sytuacjach można użyć przemocy (np. kiedy ktoś Cię zdenerwuje)? N=36.....	27
Wykres 8. Do kogo zwróciłbyś/abyś się o pomoc, gdybyś Ty lub ktoś z Twojego otoczenia doznawał przemocy domowej lub rówieśniczej? N=36.....	28
Wykres 9. Czym według Ciebie jest cyberprzemoc? N=36.....	29
Wykres 10. Jakie zachowanie jest Twoim zdaniem przemocą? N=36.....	31
Wykres 11. Czy w przeciągu ostatnich 2 lat brałeś/aś udział w szkolnych zajęciach profilaktycznych dotyczących przemocy domowej, rówieśniczej i cyberprzemocy? N=36	32
Wykres 12. Jaka forma zajęć profilaktycznych w zakresie przemocy jest według Ciebie najciekawsza/najefektywniejsza? N=36.....	33
Wykres 13. Wiek: N=60.....	35
Wykres 14. Wykształcenie: N=60.....	35
Wykres 15. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto doświadcza przemocy domowej? N=60.....	36
Wykres 16. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy w swoim domu? N=60.....	37
Wykres 17. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji, w której zastosował/a Pan/i przemoc wobec członka swojej rodziny? N=60.....	38
Wykres 18. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych (np. klaps) jest metodą wychowawczą, która: N=60.....	40
Wykres 19. Czy postrzega Pan/i przemoc domową jako znaczny problem występujący na terenie Gminy? N=60.....	40
Wykres 20. Jakie działania według Pana/i byłyby najskuteczniejsze wobec osób doznających przemocy domowej? N=60.....	41

Wykres 21. Poniżej wymieniono różne formy działań profilaktycznych. Które z nich według Pana/i przyniosą najlepsze efekty, jeśli chodzi o zapobieganie przemocy domowej? N=60 42

Wykres 22. Czy Pana/i zdaniem przemoc domowa to przestępstwo? N=60..... 43

Wykres 23. Czy doświadczył/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=60 43

Wykres 24. Czy stosował/a Pan/i w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=60 44

Przewodniczący
Rady Gminy
Włodzimierz Stolarczyk

